

ДОКЛАД

ОТ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА

*съгласно чл. 50 от Наредбата за изискванията за пускане на пазара на
електрическо и електронно оборудване и за третиране и транспортиране
на отпадъци от електрическо и електронно оборудване*

София
Декември 2007г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1. Цели на наредбата.....	3
2. Обхват на наредбата.....	4
3. Задължения на производителите и вносителите на ЕЕО.....	4
4. Отговорности на производителите и вносителите на ЕЕО.....	5
II. ПРЕГЛЕД НА СИТУАЦИЯТА.....	6
III. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ, ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ВНОСИТЕЛИТЕ, ИЗПЪЛНЯВАЩИ ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА ИНДИВИДУАЛНО И ОТ ПУДООС	7
IV. ДАННИ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИЯ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР И КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТЕА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ.....	12
V. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ЕЕО.....	13
1. Пуснато на пазара в страната ЕЕО.....	13
2. Събрано ИУЕЕО от лицата, извършващи дейности по събиране на ИУЕЕО.....	13
3. Предварително третирано, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/ или обезвреждане на ИУЕЕО.....	14
4. Брой на издадените разрешения, комплексни разрешителни и регистрационни документи по чл.12 ЗУО за дейности с ИУЕЕО, разрешенията на организациите по оползотворяване и броя на производителите и вносителите, изпълняващи задълженията си индивидуално	16
VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО СЪБИРАНЕ.....	17
VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ.....	17
VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	18

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е първият, който се изготвя след влизане в сила на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и за третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС № 82 от 2006 г. (ДВ бр. 36, от 2006 г.), наричана по долу Наредба за електрическо и електронно оборудване (Наредба за ЕЕО).

Наредбата за ЕЕО осигурява пълно въвеждане в българското законодателство на изискванията на Директива 2002/95/ЕС и на Директива 2002/96/ЕС за опазване на околната среда в случаите на излизане от употреба на електрическо и електронно оборудване (превръщането му в отпадък), на база ангажименти за хармонизиране на националната политика и законодателство в областта на управление на отпадъците с това на ЕС. Наредбата е издадена на основание чл. 24, ал. 2 на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Настоящият доклад се изготвя въз основа на събраните данни по чл. 44 - 55 от Наредбата за електрическо и електронно оборудване. За целите на доклада са използвани събраните за второ полугодие на 2006 г. данни за пуснатото на пазара електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и за събраното, предварително третирано и рециклирано излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

За изготвянето на настоящия доклад са използвани следните източници:

- Производителите и вносителите на ЕЕО – данни за пуснатото на пазара в страната ЕЕО;
- Операторите на площадки по събиране и временно съхраняване, на съоръжения по предварително третиране и/или на съоръжения по оползотворяване на ИУЕЕО – данни за събраното, предварително третирано и оползотворено ИУЕЕО;
- Организация по оползотворяване на ИУЕЕО - информация за предприетите мерки и действия съгласно чл.48, ал.1 от Наредбата за ЕЕО;
- Агенция Митници – данни за внесеното и изнесеното от страната ЕЕО и ИУЕЕО;
- Национален Статистически Институт - данни за пуснатото на пазара в страната ЕЕО, в т. ч. за произведеното, внесеното и изнесеното от страната ЕЕО.

1. Цели на Наредбата

Наредбата за електрическо и електронно оборудване определя изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и за събирането, транспортирането, временното съхраняване, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО). Тези изисквания се определят с цел:

- предотвратяване на вредното въздействие върху околната среда от ИУЕЕО;
- увеличаване количеството на повторно използвано, рециклирано и оползотворено чрез други операции ИУЕЕО и ограничаване на обезвреждането му;
- предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството, разпространението и потреблението на ЕЕО, както и от лицата, които извършват дейности с ИУЕЕО, за ограничаване на вредното въздействие на ЕЕО през целия му жизнен цикъл и образуваните от него отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

С Наредбата за електрическо и електронно оборудване се регламентира:

- ограничаването употребата на опасни вещества в ЕЕО;
- въвеждането на изисквания за маркиране на ЕЕО;

- извършването на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, повторно използване, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО без риск за човешкото здраве и околната среда;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на ИУЕЕО и наличните системи за разделно събиране.

2. Обхват на Наредбата

Наредбата се прилага за електрическо и електронно оборудване, попадащо в следните категории: големи домакински уреди; малки домакински уреди; информационно и телекомуникационно оборудване; потребителски уреди; осветителни тела; електрически и електронни инструменти; електрически и електронни играчки, артикули за забавление или за спорт; медицински устройства; уреди за мониторинг и контрол; автомати, както и за ИУЕЕО, образувано в резултат на употребата на електрическо и електронно оборудване и за отпадъците, образувани при предварително третиране на ИУЕЕО. Пуснатото на пазара ЕЕО условно се разделя на – ЕЕО предназначено за употреба в бита и ЕЕО предназначено за употреба извън бита. Наредбата не се прилага за ЕЕО, което е част от друго оборудване, попадащо в категориите или е използвано за защитата на интересите на Република България, свързани с националната сигурност, както и за оръжия, муниции и бойни материали и ЕЕО, предназначено за специфични военни цели и образуваното от тях ИУЕЕО.

С Наредбата се ограничава, забранява пускането на пазара на ЕЕО съдържащо олово, живак, кадмий, шествалентен хром, полибромирани бифенили (ПББ) и полибромирани дифенилетири (ПБДЕ).

3. Задължения на производителите и вносителите на ЕЕО

Наредбата за електрическо и електронно оборудване задължава производителите на ЕЕО и производителите на материали и компоненти за него да предприемат мерки при проектирането и производството им за улесняване на предварителното третиране и оползотворяването, особено на повторното използване и рециклирането на ИУЕЕО и материалите и компонентите от него с цел опазването на човешкото здраве, околната среда и повишаване на безопасността на ЕЕО, както и да маркират с трайна маркировка, с цел минимизиране изхвърлянето на ИУЕЕО в общия поток битови отпадъци, улесняване на неговото разделно събиране и установяване датата на производство или пускане на пазара на ЕЕО.

Задължение на производителите и вносителите на ЕЕО, предназначено за употреба в бита, е в инструкциите за употреба на уреда да включват информация на български език за:

1. изискването за разделното събиране на ИУЕЕО и забраната за изхвърлянето му в контейнери за смесени битови отпадъци;
2. създадените системи за обратно приемане и събиране на ИУЕЕО;
3. ролята на потребителите в разделното събиране, повторното използване, рециклирането и другите форми на оползотворяване на ИУЕЕО;
4. възможното вредно въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на наличие на опасни вещества в ЕЕО;
5. начина на отстраняване на вградените батерии и акумулатори от потребителя;
6. значението на обозначението за забрана за изхвърляне на ИУЕЕО в битовия поток на отпадъците.

Задължение на дистрибуторите на ЕЕО и лицата, извършващи продажба на крайните потребители, е да поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за:

1. възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита;

2. другите налични места за предаване на ИУЕЕО;
3. значението на обозначението за забрана за изхвърляне на ИУЕЕО в битовия поток на отпадъците.

4. Отговорности на производителите и вносителите на ЕЕО

Наредбата въвежда за лицата, пускащи на пазара (производители и/или вносители) ЕЕО за употреба в бита, след употребата на което се образуват масово разпространени отпадъци, отговорност за изпълнение на количествени цели за разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на ИУЕЕО, съгласно чл.11, ал. 1 от ЗУО. Тези цели са регламентирани в чл.11 и чл.12 от Наредбата и се постигат поетапно съгласно сроковете по §2, §3, §4, §5и §6 от Заключителните разпоредби.

Производителите и/или вносителите на ЕЕО предназначено за употреба извън бита са длъжни да осигурят събирането на цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО без заплащане от страна на притежателите на ИУЕЕО.

Притежателите на ИУЕЕО, което е образувано от източници извън бита и не е маркирано, отговарят за неговото събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане.

Количеството отпадъци от ЕЕО, което всеки отделен производител или вносител е длъжен да събере в изпълнението на задълженията си, е равно на частта от количеството, за което са отговорни всички производители и вносители, съответстваща на пазарния му дял в Република България през същата година.

Цялото ИУЕЕО, събрано в съответствие с чл.11, чл.12 и чл.13 от Наредбата за ЕЕО, трябва да се предава за повторно използване като цял уред или предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

Изнасянето на ИУЕЕО, както и на компоненти, материали и вещества от ИУЕЕО, с цел оползотворяване, в т.ч. рециклиране, при спазване изискванията на глава пета, раздел V от ЗУО и Наредбата за реда и начина за внасянето, изнасянето и транзита на отпадъците и за случаите, в които се изисква банкова гаранция или застраховка (обн. ДВ, бр. 102 от 2004 г.), се зачита за изпълнение на целите, посочени в чл.15 от Наредбата за ЕЕО.

За извършване на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, съгласно чл.25 от Наредбата за ЕЕО се изисква разрешение или регистрационен документ, издадени по реда на глава пета, раздел I или II от ЗУО, или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС. Лицата, извършващи дейностите по събиране, транспортиране и временно съхраняване на ИУЕЕО, които нямат опасни свойства, трябва да притежават регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздел II от ЗУО.

Организацията по оползотворяване на ИУЕЕО трябва да притежава разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел IV от ЗУО.

II. ПРЕГЛЕД НА СИТУАЦИЯТА

През 2006 г. успешно приключи една от основните и приоритетни задачи през последните години, а именно да се постигне съответствие с директивите на ЕС. Изготвеният през 2006 г. мониторингов доклад на Европейската Комисия за Република България отчете постигнатия значителен напредък по глава 22 – “Околна среда” и в частност за законодателството по управление на отпадъците се казва, че е в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

В Наредбата за ЕЕО влизащата в сила от 01 юли 2006 г. са транспонирани в българското законодателство основните принципи и изисквания на Директива 2002/95/ЕС и на Директива 2002/96/ЕС. Тя отмени *Наредба за изискванията за пускане на пазара на луминесцентни и други лампи, съдържащи живак и за третиране и транспортиране на излезли от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак*, която въвеждаше отговорности и задължения единствено за луминесцентните и други лампи, които съдържат живак..

Наредбата за ЕЕО е изцяло съобразена с въведените в ЗУО принципи на ЕС за покриване на разходите за разделно събиране, предварително третиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци - “замърсителят плаща” и “отговорност на производителя”. Наредбата дава възможност на производителите и вносителите на ЕЕО да изпълняват задълженията си индивидуално или чрез колективна система. В случай, че не изпълняват задълженията си по Наредбата или не са постигнали количествените цели за разделно събиране и рециклиране заплащат продуктова такса по сметката на ПУДОС.

През месец септември 2006 г. е учредена организация по оползотворяване на ИУЕЕО – “Екобултех” АД, която е регистрирана по Търговския закон. Тя не разпределя печалба и управлява дейностите по разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на ИУЕЕО. Организацията поема задълженията на своите членове, които са отговорни лица по Наредбата за ЕЕО.

През месец септември 2006 г. ИАОС изпрати циркулярно писмо до всички РИОСВ във връзка с предоставяне на информация за издадените разрешения за извършване на дейности по третиране на ИУЕЕО на лицата притежаващи площадки за събиране, временно съхраняване, съоръжения за предварително третиране и съоръжения за оползотворяване. След обобщаването на данните бе структуриран работен вариант на регистър на тези лица.

На всеки три месеца на интернет страницата на ИАОС се публикува информация както за количеството на пуснато на пазара в страната ЕЕО, така и за количеството събрано ИУЕЕО. За изчисляването на общото количество пуснато на пазара ЕЕО в страната се използват получаваните за всяко тримесечие в ИАОС данни от АМ за количеството на внесено и изнесено от страната ЕЕО и данните от производителите и вносителите на ЕЕО.

III. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ, ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ВНОСИТЕЛИТЕ, ИЗПЪЛНЯВАЩИ ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА ИНДИВИДУАЛНО И ОТ ПУДООС

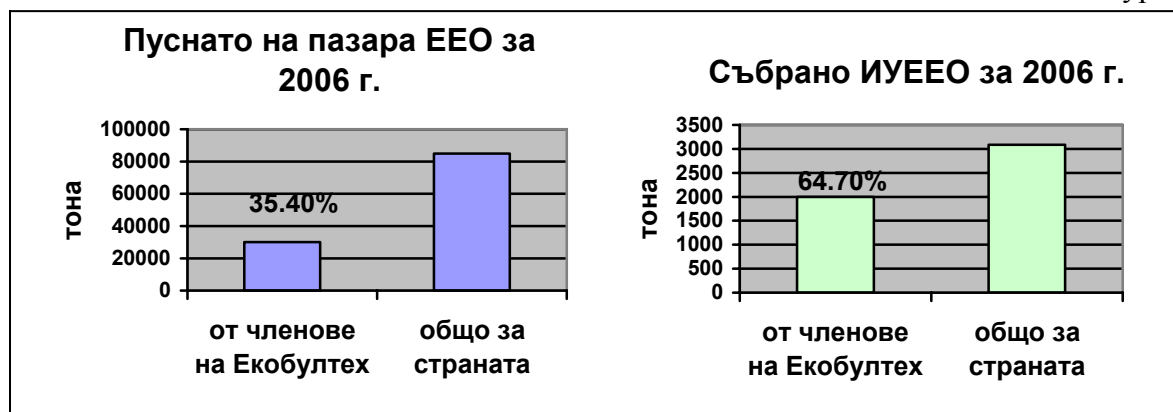
▪ Изпълнението на чл.5, чл.6 и чл.8 от Наредбата

За изминалата 2006 г. “Екобултех” АД запозна своите членове с изискванията относно забраната за пускане от 01.01.2007 г. на ЕЕО, попадащо в категории 1-7 и 10 и съдържащо олово, живак, кадмий, шествалентен хром, полибромирани бифенили (ПББ) и полибромирани дифенилетири (ПБДЕ), посочени в чл.5, както и с мерките съгласно чл.6 за улесняване на предварителното третиране на ИУЕЕО. Членовете на организацията бяха информирани за поставяне на маркировка съгласно чл.8, както и за съдържанието и изискванията по отношение на нейните физически качества.

▪ Изпълнението на целите по чл.11 относно ИУЕЕО, образувано в бита

През 2006 членовете на организацията по оползотворяване “Екобултех” АД са пуснали 30 090,2 т. ЕЕО на пазара на Република България – 35,40% от общото за страната, като са събрали 1 997,2 т. ИУЕЕО което представлява 64,70% от общото количество събрано за страната през 2006 г (Фиг.1).

Фигура 1

източник: ИАОС и “Екобултех” АД

Събраното количество ИУЕЕО от бита от “Екобултех” АД е извършено без заплащане от страна на крайните потребители.

▪ Изпълнението на целите по чл.12 относно ИУЕЕО, образувано извън бита

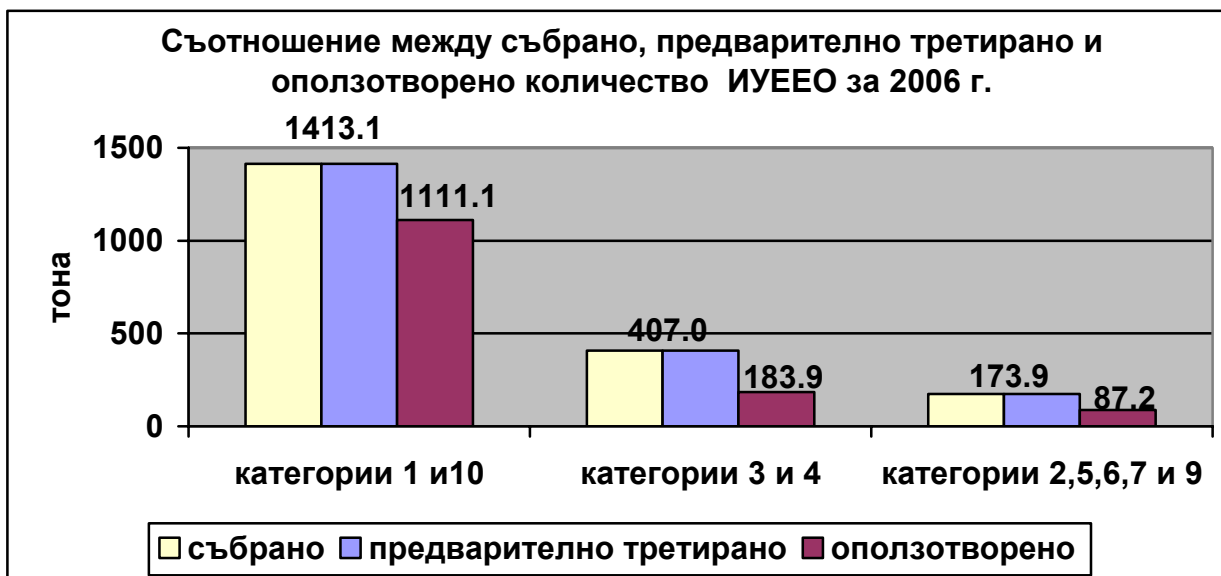
Изпълнението на задълженията за събиране на ИУЕЕО, пуснато на пазара след влизане в сила на Наредбата и образувано извън бита, засяга: производителите и вносителите на ЕЕО; потребителите на ЕЕО (тоест притежателите на отпадъци) и организацията по оползотворяване, която изпълнява задълженията на производителите/ вносителите. В тази връзка “Екобултех” АД предложи сключването на два вида договори - договор със съответния производител/ вносител на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, в който се уреждат възнаградението за изпълнението му и договор с потребителя на оборудването, в който се регламентират условията и реда за управлението на отпадъците (излязлото от употреба оборудване), от момента в който притежателят му желае или е длъжен да се освободи от него.

Събирането на ИУЕЕО на мястото на образуването му, което е образувано от ЕЕО предназначено за употреба извън бита, е заложено в договора между организацията и дружествата за събиране, притежаващи необходимите разрешителни документи.

▪ **Изпълнението на целите по чл.15 от Наредбата относно постигане на цели за оползотворяване/ рециклиране**

През 2006 г. организацията по оползотворяване “Екобултех” АД е постигнала заложените нива на оползотворяване/ рециклиране на ИУЕЕО. Общото количество получени и оползотворени материали е 1 382,2 т. Най-висок процент на оползотворяване е достигнат в категории големи домакински уреди и автомати – 78,63% (при заложен 68%), следван от малки домакински уреди, осветителни тела, електрически и електронни инструменти и играчки, уреди за забавления и спорт – 50,17% (при заложен 45%) и 45,17% (при заложен 33%) за ИТ оборудване и потребителски уреди (Фиг.2). Цялото количество събрано ИУЕЕО е предварително третирано. Събраните газоразрядни лампи са изнесени за Германия с цел оползотворяване.

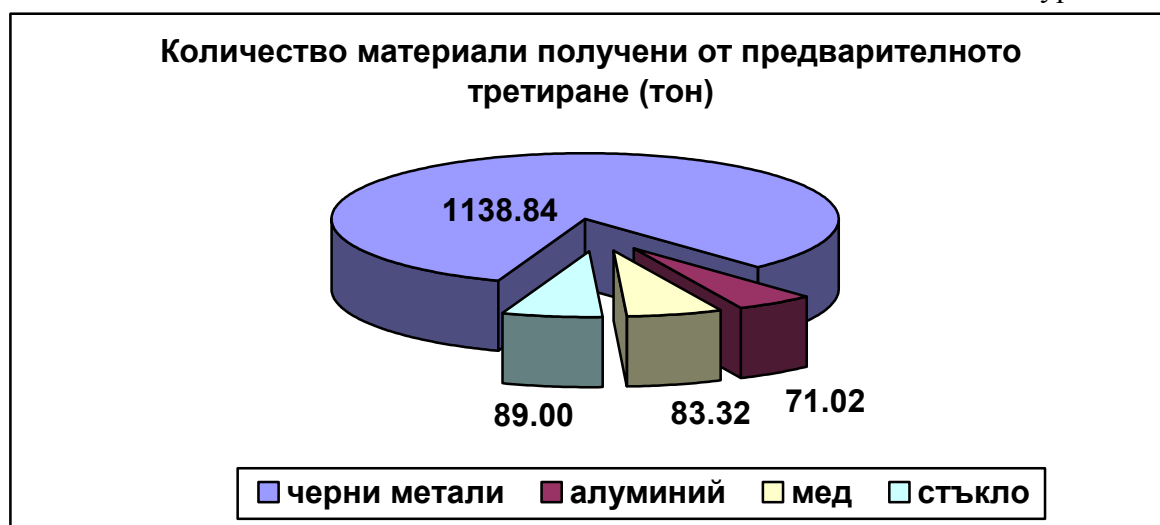
Фигура 2

източник “Екобултех” АД

На Фигура 3 са представени количествата оползотворени материали от общото количество събрано ИУЕЕО за 2006 г.

Фигура 3

източник “Екобултех” АД

- **Изпълнението на плана за увеличаване на количеството разделно събрано, оползотворено, рециклирано и повторно използвано ИУЕЕО**

Увеличението на количеството разделно събрано, оползотворено, рециклирано и повторно използвано ИУЕЕО е в пряка зависимост от пазарния дял на организацията и задълженията за събиране съгласно Наредбата за ЕЕО.

“Екобултех” АД е сключила договори с 8 фирми за организиране на разделно събиране на ИУЕЕО на тяхна територия, като са изградени 19 места за събиране на ИУЕЕО.

- **Събирането на ИУЕЕО от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, търговските и други обекти**

Най-ефективната схема за събиране на ИУЕЕО от бита, доказана от практиката в държавите от европейския съюз показва, че изграждането на мрежа от пунктове, в които се събира всякакво ИУЕЕО и връщането им, се извършва от самите домакинства.

Предвид ограничените срокове за постигане на целите за разделно събиране, изграждането на система започна да се извършва чрез преустройство и дооборудването на съществуващи пунктове за изкупуване на отпадъци от черни и цветни метали, тъй като те традиционно приемат отпадъци, съдържащи голямо количество метали и са широко познати на населението.

През 2006 г. “Екобултех” АД е сключили договори и са започнали реализирането на проекти за организиране на разделно събиране на ИУЕЕО на територията на търговските обекти, като за целта “Екобултех” АД са осигурили необходимите контейнери, указателни табели, информационни материали и организираното извозване на събраното ИУЕЕО.

Основното количество разделно събрано ИУЕЕО през 2006 г. е събрано от домакинствата, поради което започна популяризиране на дейността сред административните, социални и обществени ведомства, като от тях се събират предимно стара компютърна техника.

- **Събирането на ИУЕЕО, образувано извън бита**

През 2006 г. на клиентите на “Екобултех” АД е предложена безплатна услуга по приемане на ИУЕЕО извън бита.

- **При временно прекъсване на събирането или намаляване на количеството на събраното ИУЕЕО и неговото последващо оползотворяване, рециклиране и повторно използване**

За да осигури постоянно количество на ИУЕЕО постъпващо в системата за разделно събиране, предварително третиране и предаване за повторна употреба и оползотворяване организацията през 2006 г. е предприела следните мерки:

- сключване на договори за дейностите с ИУЕЕО с фирми с доказан опит в областта на разделното събиране и оползотворяване на отпадъци, извършващи дейности на територията на цялата страна.

- в договорите с производителите/ вносителите на ЕЕО са въведени клаузи за предварително деклариране на прогнозните количества ЕЕО, които се очаква да бъдат пуснати на пазара.

- **Компенсирането на негативните влияния върху пазарната цена на рециклираните материали**

През 2006 г. “Екобултех” АД работи с план, който да минимизира негативните влияния от промяна на пазарните цени на рециклируемите материали. Предвидено е в случай на спад на цените на рециклируемите материали да бъдат предприети следните мерки за компенсиране: следене на състоянието на пазара на рециклируеми материали на различни преработватели; буферно складиране на материали от ИУЕЕО до отминаване на негативните влияния върху пазарната цена;

при промяна на определен вид материали се залага на увеличена реализация на останалите материали.

▪ **Информирането и привличането на потребителите за участие в разделното събиране на ИУЕЕО и проведените информационни кампании**

През 2006 г. наред със запознаването на фирмите с организираната система за колективно изпълнение на задълженията относно пускането на пазара на ЕЕО и оползотворяването на ИУЕЕО, са използвани средствата за масова реклама (печат, радио, телевизия и интернет). Значително внимание е отделено на запознаване на потребителите в местата за продажба, чрез поставяне на контейнери с указателни табели, поставяне на указания за разделното събиране, брошури с информация относно възможностите за предаване на ИУЕЕО и обяснения на знака за разделно събиране на ИУЕЕО.

▪ **Намаляването на съдържанието на опасни вещества и препарати, вложени в ЕЕО при производството му**

Забраната за съдържание на опасни вещества в ЕЕО се отнася за пускането на пазара на такива уреди след 01.01.2007 г. Поради това през 2006 г. “Екобултех” АД оказва методическа помощ на своите членове за привеждане в съответствие на ЕЕО с изискванията за намаляване на опасни вещества и препарати, вложени в ЕЕО при производството му.

▪ **Информирането на лицата, които извършват събиране, временно съхраняване, предварително третиране и оползотворяване на ИУЕЕО относно различните компоненти и материали на ЕЕО**

През 2006 г. “Екобултех” АД запознава лицата с които е сключен договор за извършване на дейности по събиране, временно съхраняване и предварително третиране на ИУЕЕО, с компонентите на различните видове ИУЕЕО, както и със съдържащите се в някои от тях опасни вещества.

▪ **Улесняването на предварителното третиране, оползотворяването, повторното използване и рециклирането на ИУЕЕО и компоненти и материали от него**

“Екобултех” АД оказва методическа помощ за прилагане на схеми за еко-маркировка и проектиране на продуктите по екологосъобразен начин, като предоставя информация на своите членове за световните новости и примери за проектиране на продукти с улеснено разкомплектоване и такива, изработени от материали подлагащи се на еднакво третиране.

▪ **Привличане на производителите и вносителите на ЕЕО в организациите по оползотворяване**

През 2006 г. за период от три месеца “Екобултех” АД привлича общо 443 члена. Договорът, който “Екобултех” АД предлага на производителите и вносителите на ЕЕО, гарантира прехвърляне на всички задължения за изпълнение на целите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на ИУЕЕО, оптимизиране на разходите, дългосрочно и устойчиво решение за изпълнение на задълженията и еднакво третиране на всички членове на организацията.

▪ **Изпълнението на сключените договори по чл. 21, ал. 3, т. 3 от Наредбата**

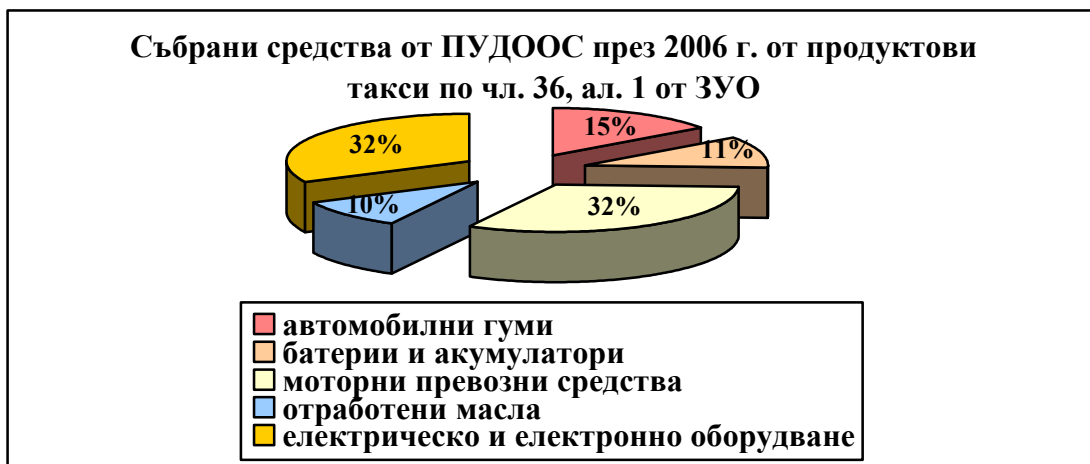
Задължените лица могат да изпълняват задълженията си по Наредбата за ЕЕО индивидуално или чрез колективна система. През изминалата 2006 г. на територията на Република България няма нито едно индивидуално изпълняващо задълженията си лице по Наредбата за ЕЕО, поради което няма и сключени договори по чл.21, ал.3, т.3. Задължените лица по Наредбата за ЕЕО са или членове на организацията по оползотворяване “Екобултех” АД или са заплащали продуктова такса в ПУДООС.

▪ **Предприети мерки от ПУДООС за разходване на събраните средства от продуктови такси за пускане на пазара на ЕЕО**

Основната задача на ПУДООС е да финансира екологични проекти и дейности за изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда. Приходите на ПУДООС се формират от такси, определени със специалните закони в областта на околната среда, целево предоставени средства от държавния бюджет за екологични програми, дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица, постъпления от лихви и депозити, глоби и имуществени санкции за административни нарушения по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), наложени от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица, както и други постъпления, определени с нормативен акт.

Постъпилите средства в ПУДООС през 2006 г. от продуктови такси по чл. 36, ал.1 от ЗУО за пускане на пазара на Р България на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци е представена на Фигура 4.

Фигура 4

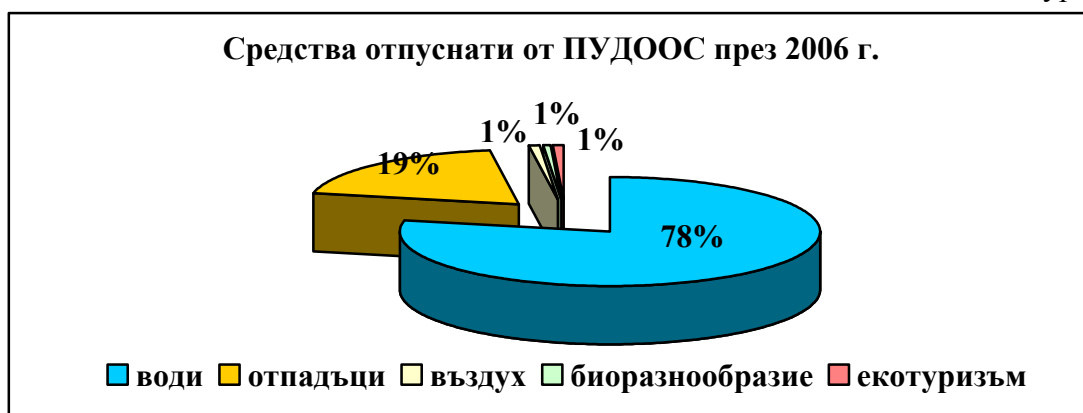

източник: Отчет за дейността на ПУДООС през 2006 г.

Събраната сума от заплатени такси за ЕЕО през втората половина на 2006 г. възлиза на 4 799 854 лв.

На Фигура 5 е представено разпределението на отпусканите средства за безвъзмездни помощи от ПУДООС през 2006 г. по компоненти на околната среда.

Фигура 5

източник: Отчет за дейността на ПУДООС през 2006 г.

Липсват данни за предприетите мерки за организиране на събирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на ИУЕЕО през 2006 г. от ПУДООС.

IV. ДАННИ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИЯ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР И КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

В изпълнение на задълженията си по Наредбата за ЕЕО за контролна дейност Комисията за защита на потребителите провежда Национална кампания за надзор на пазара при продажбата на изделия, захранвани с напрежение до 50 V. Комисията за защита на потребителите извършва проверки по отношение съответствието на предлаганите продукти с изискванията за безопасност, правото на информираност на потребителите и достоверността на тази информация. Извършени са общо 314 инспекции на територията на цялата страна и са съставени 36 акта за административни нарушения във връзка с некоректно етикетирание на предлаганите стоки и липсващи задължителни реквизити в етикетите, както и указания за употреба на български език. По отношение на маркировката, в съответствие с изискванията на Наредбата за ЕЕО, контролът е превантивен, на търговците са давани указания по прилагането на Наредбата, като се предвижда за бъдеще да бъдат включени кампании за ефективен контрол по спазване изискванията на Наредбата за ЕЕО.

Във връзка със задълженията си по Наредбата, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) взема участие в различни форуми, представящи реалната практика по Наредбата в други страни – членки на Европейския съюз. С цел подготовка за ефективно прилагане и контрол на задълженията на ДАМТН са проведени работни срещи за всички техни инспектори в страната, включително с участие на експерти от МОСВ.

През изминалата 2006 г. не са осъществени проверки и контрол за изпълнението на чл.5 от Наредбата за ЕЕО, тъй като прилагането му започва от 1 януари 2007 г., съгласно §8 от Преходни и заключителни разпоредби.

V. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ЕЕО

1. Пуснато на пазара в страната електрическо и електронно оборудване

Съгласно Допълнителните разпоредби на Наредбата за ЕЕО, пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване е първото му предоставяне на разположение на потребителите срещу заплащане или безплатно с цел неговото използване или употреба.

Производителите и вносителите на ЕЕО, предназначено за употреба в бита, създават системи за разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, които трябва да осигурят събиране от крайните потребители.

Въз основа на получаваните от производителите и вносителите на ЕЕО и от АМ по чл.46, ал.1 и ал.2 от Наредбата за ЕЕО данни в ИАОС на всеки три месеца, количеството ЕЕО пуснато на пазара на Република България, е 86 057 660 кг..

Ежегодно до 30 ноември председателят на НСИ предоставя на изпълнителния директор на ИАОС данни за количеството на пуснатите на пазара ЕЕО в страната през предходната година, както и за внесеното и изнесеното от страната ЕЕО (в килограми). Предоставените данни от НСИ са за цялата 2006 г. Количеството внесено ЕЕО е 103 220 479 кг., а изнесеното 26 945 622 кг. Количеството ЕЕО продадено на вътрешния пазар на Република България е 2 950 902 броя.

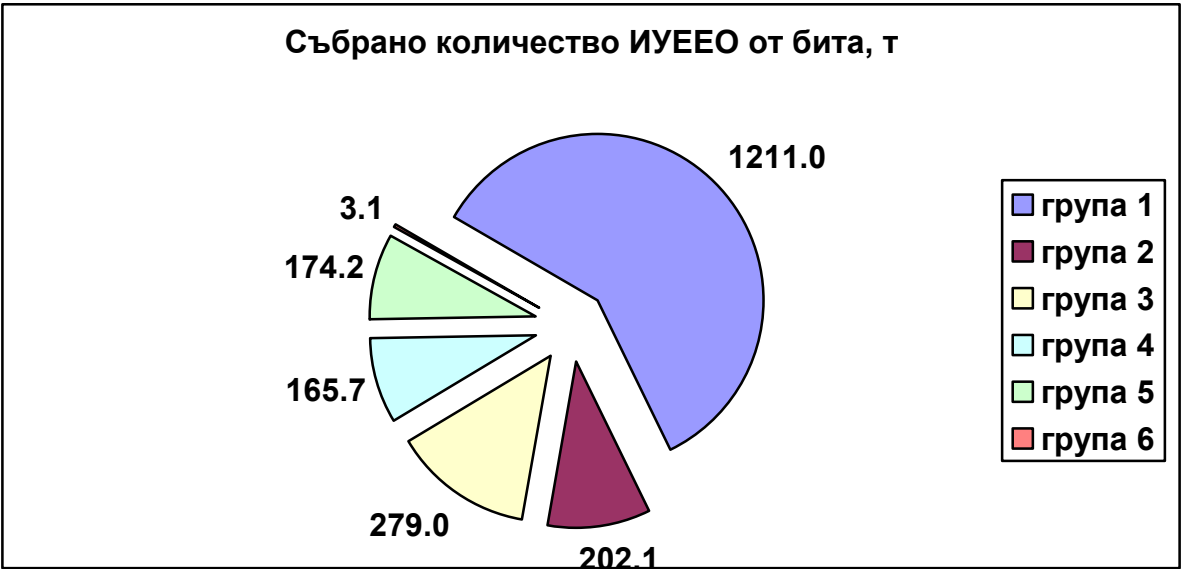
2. Събрано ИУЕЕО от лицата, извършващи дейности по събиране на ИУЕЕО

Лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и временно съхраняване, трябва да притежават разрешение или регистрационен документ, издадени по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО или комплексно разрешително издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС. За събиране на ИУЕЕО в обектите на лица, предлагащи ЕЕО за продажба на крайните потребители, не се изисква разрешение или регистрационен документ, когато обектите и съдовете се обслужват от друго лице притежаващо необходимия документ.

Събирането на ИУЕЕО е в зависимост от неговия произход и маркировка, т.е. дали е от бита или извън бита, дали е маркирано или не. През 2006 г. няма събрано маркирано ИУЕЕО.

За периода юли – декември 2006 г. общото количество събрано ИУЕЕО от бита е 2 035,1 т. На Фигура 6 е дадено разпределение на събраното ИУЕЕО от бита по групи.

Фигура 6

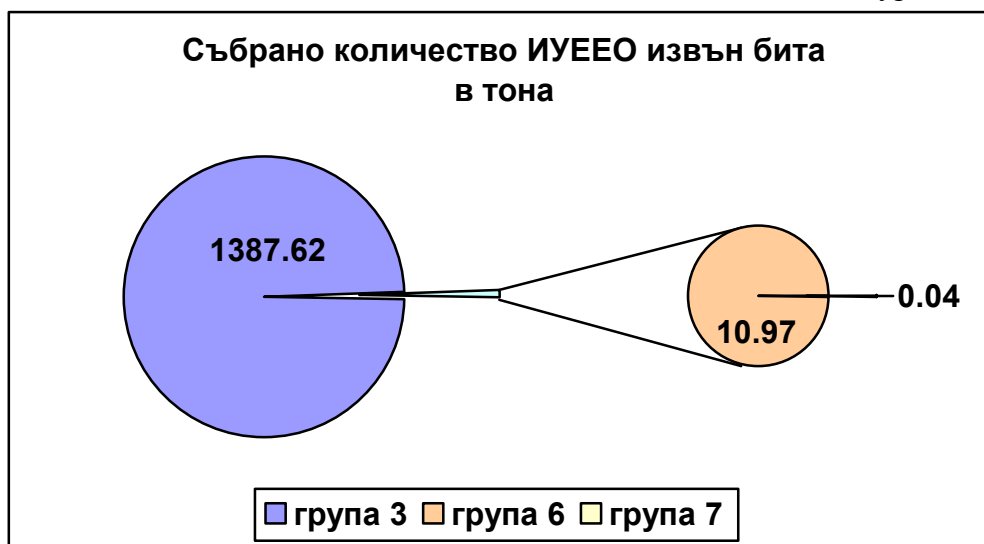
източник ИАОС

Количествата на събраното ИУЕЕО от бита е от годишните отчети. Има разлика на количествата в групи 3, 4 и 5 между данните от годишните отчети и тези предоставени чрез тримесечните отчети на задължените лица. Разликата е по малка от 1 тон и в трите групи. Това се дължи на това, че има задължени лица, които не са подали тримесечни отчети, а само годишни.

Най – голямото количество събрано ИУЕЕО от бита през второ полугодие на 2006 г. е това от големите домакински уреди с изключение на хладилници и замразители, следвани от информационното и телекомуникационно оборудване и замразителите и хладилниците. С най-малко количество са газоразрядните лампи. Тази закономерност може да се обясни с различните експлоатационния срок на уредите и тяхното различно единично тегло (различните групи съдържат уреди които имат различна продължителност на “живот” и различно тегло).

Количество ИУЕЕО събрано извън бита е изцяло от информационно и телекомуникационно оборудване и газоразрядни лампи (Фиг.7). Незначително е количеството ИУЕЕО събрано от медицински устройства – 0.04 т.

Фигура 7

източник ИАОС

Разликата между събраните количества ИУЕЕО получени от периодичните справки е по - малко от това в годишните отчети и се дължи на това, че част от задължените лица не са подали периодичните справки, а само годишни отчети.

Всеки производител и вносител на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, е длъжен да събере разделно цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО. През втората половина на 2006 г. откогато е в сила Наредбата за ЕЕО единствено от група 7 е събрано ИУЕЕО, което е пуснато на пазара от производителите и вносителите и е маркирано.

3. Предварително третиране, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/ или обезвреждане на ИУЕЕО

Съгласно данните от годишните отчети получени по Наредбата за ЕЕО от събраното ИУЕЕО, предварително са третирани около 93%. Процентното съотношение между събраното и предварително третираното ИУЕЕО по категории за изпълнение на целите по оползотворяване и рециклиране е дадена на Фигура 8.

Фигура 8

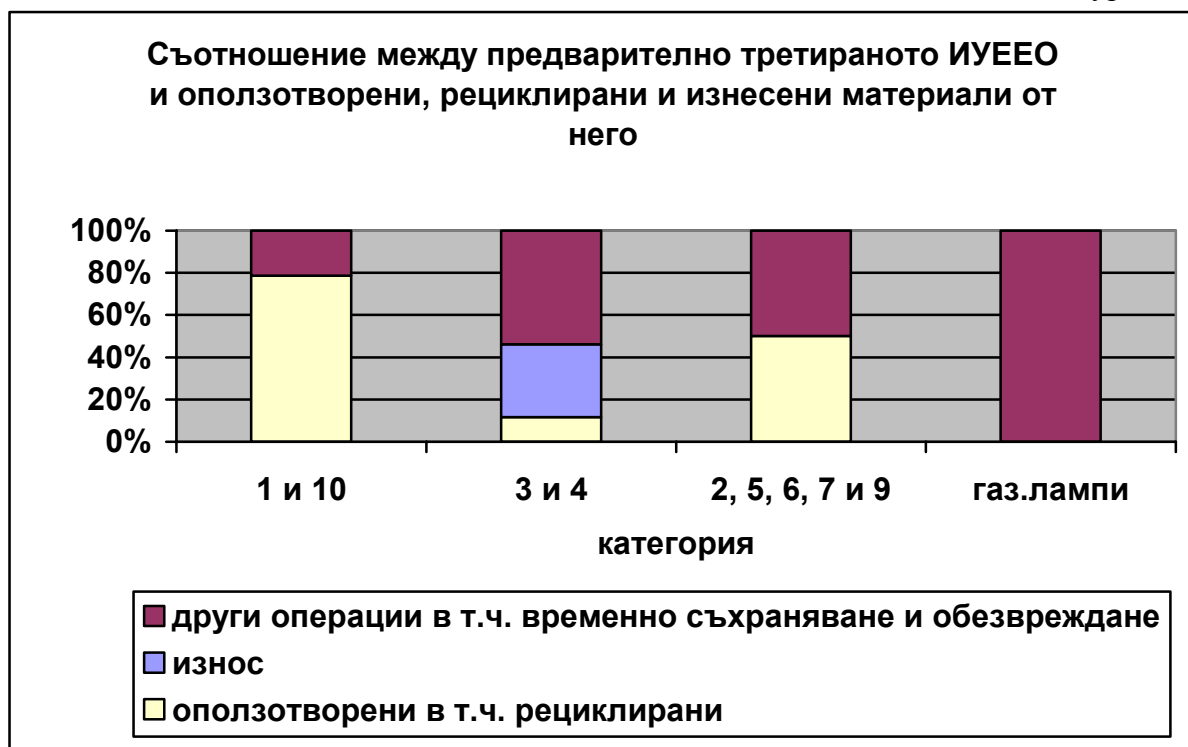

източник: ИАОС

Цялото количества събрани газоразрядни лампи през 2006 г. е останало на временно съхранение, като в началото на 2007 г. са изнесени в Германия с цел рециклиране.

На Фигура 9 е представено съотношение между оползотворените в т.ч. рециклирани, изнесените и подложени на други операции материали в получени в резултат на предварителното третиране.

Фигура 9

източник ИАОС

За 2006 г. най – голям е дялът на оползотворените материали получени от предварителното третиране на големите домакински уреди, следвани от малките домакински уреди, електрически и електронните инструменти и играчки. Материалите получени вследствие на предварителното третиране на информационното и телекомуникационното оборудване предимно се изнасят с цел оползотворяване или рециклиране.

4. Брой на издадените разрешения, комплексни разрешителни и регистрационни документи по чл.12 ЗУО за дейности с ИУЕЕО, разрешенията на организациите по оползотворяване и броя на производителите и вносителите, изпълняващи задълженията си индивидуално

Общият брой на лицата притежаващи разрешение за третиране на ИУЕЕО в страната през 2006 г. е 23. През септември 2006 г. бе учредена организация по оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване “Екобултех” АД. За 2006 г. тя бе единствената която получи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел IV от ЗУО.

Няма нито едно лице което да изпълнява задълженията си по Наредбата за ЕЕО индивидуално Това може да се обясни с кратките срокове за организиране на дейностите свързани с изпълнение на целите, след влизане в сила на Наредбата за ЕЕО (втората половина на 2006 г.).

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО СЪБИРАНЕ

Наредбата за ЕЕО въвежда отговорност за изпълнение на определени количествени цели за разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на ИУЕЕО. Целите по събиране на ИУЕЕО от бита са регламентирани в чл. 11 от Наредбата и се постигат поетапно за ИУЕЕО от бита съгласно сроковете по § 2 от Заключителните разпоредби. За периода юли – декември 2006 г. целта е 0,4 килограма на жител. Изчислено спрямо броя на населението към края на 2006 г. (7 679 290 жители на Р България) целта за събиране на ИУЕЕО от бита на национално ниво е 3 071,7 т. За периода общото количество събрано ИУЕЕО от бита е 2 035,1 т. Една от причините за неизпълнението на целта е кратките срокове за създаване на система за разделно събиране на ИУЕЕО, както и липсата на информация и практика за разделно събиране. Целта за събиране на маркираното ИУЕЕО образувано извън бита е цялото количество за дадената година да се събере

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ

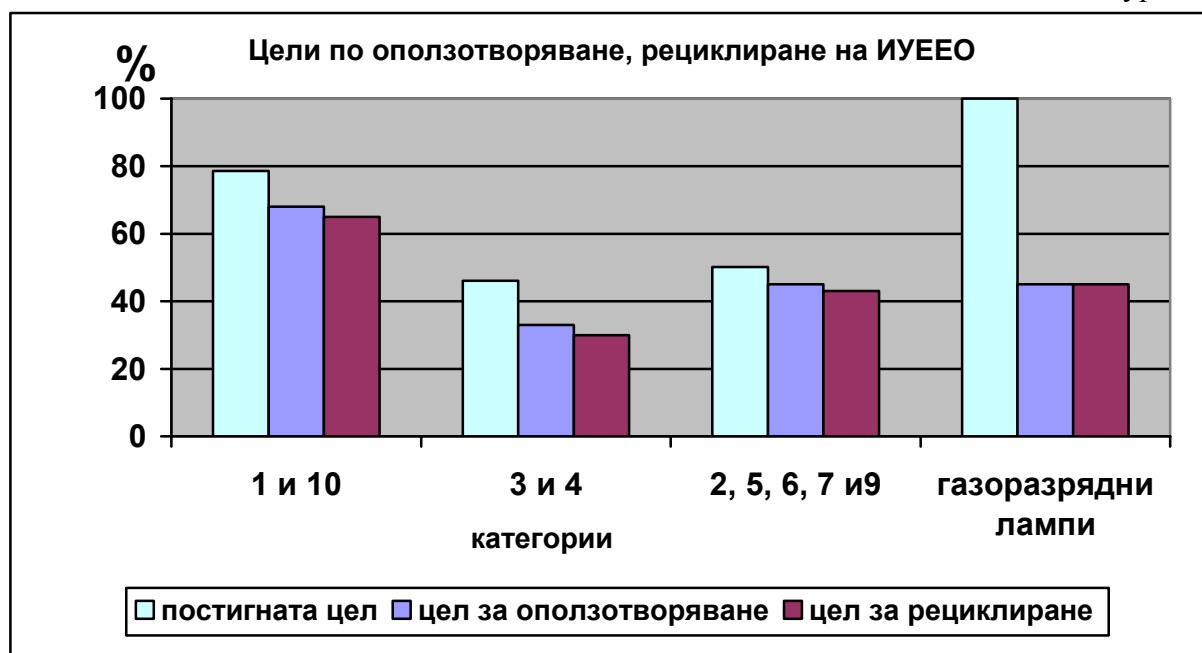
Целите по оползотворяване/ рециклиране са регламентирани в чл. 15 от Наредбата за ЕЕО и се постигат поетапно съгласно сроковете по §3, §4, §5 и §6 от Заключителните разпоредби.

За периода юли – декември 2006 г. целите които трябва да се постигнат за предварително третиране и рециклиране на ИУЕЕО по категории са:

- за категории 1 и 10 – оползотворяване на 68% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 65% се рециклира или се използва повторно.
- за категории 3 и 4 – оползотворяване на 33% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 30% се рециклира или се използва повторно.
- за категории 2, 5, 6, 7 и 9 – оползотворяване на 45% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 43% се рециклира или се използва повторно.
- за газоразрядни лампи – рециклира или се използва повторно 45% от теглото на излезлите от употреба газоразрядни лампи.

Република България е изпълнила целите по рециклиране на ИУЕЕО по категории Фигура 10.

Фигура 10

източник: ИАОС

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От събраната и обработена информация за 2006 г. може да се направят следните изводи и заключения:

1. На територията на страната няма регистрирано индивидуално изпълнение на целите по Наредбата за ЕЕО.
2. Има учредена една организация по оползотворяване на ИУЕЕО.
3. Република България е изпълнила целите си по оползотворяване/ рециклиране за ИУЕЕО.
4. Република България не е изпълнила целите си по събиране на ИУЕЕО от бита.
5. Република България е изпълнила целите си по събиране на ИУЕЕО образувано извън бита.
6. Съобразявайки се с присъединяването на Р България към ЕС и промените в режимите за внос и износ от страната, въвеждането на вътрешно общностното движение на стоки налагат задължително въвеждане на нормативно изискване за получаване на информация от Национална агенция по приходите.
7. Има необходимост от нормативно регламентиране на регистрирането на лицата, пускащи на пазара ЕЕО в съответствие с изискванията на Директива 2002/96/ЕС;
8. Липсва опит и практика в попълването и предоставянето на информацията по Наредбата за ЕЕО.